

Nemzetközi osztályozási értekezlet Budapesten

Az Egyetemes Tizedes Osztályozás 3-as, társadalomtudományi főosztályának felülvizsgálata 1959 óta folyik. Az egyes értekezletek lefolyásáról, a tárgyalt kérdésekről A könyvtáros annak idején beszámolt.* A Nemzetközi Dokumentációs Szövetség (Fédération Internationale de Documentation) FID C/3 elnevezésű bizottságának, amely ezzel a feladattal foglalkozik, hatodik ülészaka május 10. és 12. között zajlott le Budapesten.

Az ülészak rendezését az Országos Dokumentációs Bizottság, a FID magyar képviselője vállalta. A konferencia színhelye az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ volt. Jánszky Lajos főigazgató, a FID alelnöke és munkatársai mindent megtettek a konferencia eredményes és zavartalan lebonyolítása érdekében.

Magát az ülészakot megelőzően (május 8—9-én) a szocialista országok delegációi tartottak előkészítő megbeszélést a közös álláspont kialakítása érdekében. Ezen a megbeszélésen a csehszlovák, a lengyel, a magyar, a német demokratikus és a szovjet delegátusok vettek részt.

Az ülészak elnöke Einar Öhman (Svédország), a FID osztályozási szakosztályának vezetője volt. Az értekezleten a következő delegációk voltak jelen: *Csehszlovákia* (B. Levčík, A. Zaruba), *Hollandia* (J. D. Kornevaar, A. van der Laan, J. C. G. Wesseling), *Jugoszlávia* (M. Samardžija), *Lengyelország* (M. Leska, S. Telechun), *Magyarország* (Babitzky Béla, Lázár Péter, Rózsa György, Weger Imre), *Német Szövetségi Köztársaság* (M. Schuchmann, K. G. Wernicke), *Szovjetunió* (N. G. Gavrilov, J. G. Goluhova).

Az értekezlet napirendjén három kérdés szerepelt: (1) az ETO 33 *Politikai gazdaságtan. Közgazdaságtan* szakjának revíziója; (2) az ideológiai szempont szerinti alosztások és (3) a 3 *Társadalomtudományok* szak felülvizsgálatának elvei különös tekintettel a szociológia helyére.

A harmadik napirendi pont tárgyalására már nem volt elegendő idő, de a két első pontot az ülészak résztvevői alaposan megvitaták. A 33-as szak újrafelosztása terén megegyezés jött létre: a régi felosztás szerinti 335 *Szocializmus* szakot a 33-as főosztályból kiemelték, végleges helye, valahol a 3-as szak elején lesz, de még nincsen eldöntve, hogy hol. Egyesítették a 332 *Bank- és hitelügy*, 336 *Állami pénzügyek* és a 337 *Vámügy* szakokat; a 334 *Szövetkezés. Szövetkezetügy* beleolvadt a 338 *Népgazdaság. Termelés* szakba. A „felszabadult” 337 szakba kerül a jelenlegi 38 *Kereskedelem. Közlekedés*, — ilymódon megszűnik a gazdasági fogalmak szétszakítottága (eddig a 33 és 38 főosztályokban). A 33-as szak fejezetbeosztása tehát így alakul:

- 33 **Népgazdaság. Közgazdaságtudományok. Gazdasági helyzet**
- 330 Politikai gazdaságtan. A gazdaság elmélete
- 331 Munka. Munkagazdaságtan. Munkaszervezés
- 333 Föld és földbirtok
- 336 Pénzügyek. Bankok. Hitel. Pénz. Vámügy
- * 337 Kereskedelem. Közlekedés
- 338 Termelés. Gazdasági fejlődés (Itt van a szövetkezetügy főhelye; az egyes mezőgazdasági, hitel- stb. szövetkezetek a megfelelő szakba kerülnek.)
- 339 Elosztás. Felhasználás. Jövedelem. Nemzeti vagyon. Nemzeti jövedelem

A 330 *Politikai gazdaságtan* további felosztása terén a szocialista országok delegációi előterjesztették az előzetes megbeszélésen a csehszlovák B. Levčík javaslata alapján kidolgozott tervezetüket. Ez a *marxista—leninista politikai gazdaságtan*, illetve a *gazdaság vezetése, tervezése* szakok osztályozására a szabad 330.5 és 330.6 számokat javasolta részletes bontásban. Ezzel szemben állott M. Samardžija professzor, jugoszláv delegátus javaslata, aki mind a szocialista, mind a polgári gazdaság fogalmait az ETO jelen kereteibe — a 330.1 szakba — építette bele. Mindkét javaslat csak az ülészak megnyitása napján vált a többi delegációk számára ismeretessé: így döntés ebben a kérdésben nem volt várható.

Az ideológiai szempont szerinti alosztások abból az 1959-ben felvetett elgondolásból alakultak ki, hogy bizonyos esetekben célszerű kifejezni a „szocialista körülmények között” értelmet, mivel nem azonos fogalmakról, hanem csupán azonos szá-

* Lásd Lázár Péter cikkeit: *Nemzetközi konferencia az Egyetemes Tizedes Osztályozásról Budapesten*. — A könyvtáros 9(1959) 641—643. old.; *Nemzetközi osztályozási értekezlet Prágában és Weisbadenben*. — A könyvtáros 10(1960) 182. old.; *Az Egyetemes Tizedes Osztályozás társadalomtudományi táblázatainak revíziója*. — A könyvtáros 11(1961) 390—394. old. — A részletes beszámoló az Országos Könyvtárügyi Tanács kiadásában évenként megjelenő *Külföldi tanulmányok* c. tanulmánygyűjteményben található (3. sz. 1959. 97—102., 151—156., 157—160. old.). A további évek konferenciájáról a beszámoló a megfelelő évek kötetiben fog megjelenni.

vakról van szó (ilyenek pl. tőke, kooperáció stb.). A nyugati javaslat számos ideológiai szempontot sorol fel (histórikus, monarchikus, republikánus, liberális, radikális stb.), de a felsorolás soha nem lehet teljes és egyértelmű, emiatt a szocialista delegációk részéről erős bírálatban is részesült. A vita még nem dőlt el, megállapodás egyelőre nem jött létre.

Befejezésül a résztvevők megegyeztek abban, hogy a következő, hetedik ülés-
szak színhelye Hága, időpontja szeptember hó vége lesz.

dr. Weger Imre

Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanácsá alakult át az OKT

Az Országos Könyvtárügyi Tanács májusi ülésén tárgyalta dr. Láng Imre előterjesztésében a dokumentációs tagozat megalakulásával kapcsolatos kérdéseket. A dokumentáció szerepének és fontosságának megnövekedése szükségessé tette a dokumentációs problémák gondozásának országos rendezését. A szakdokumentáció (műszaki, mezőgazdasági stb.) egyes kérdéseinek gondozása a különböző szakterületek irányító szerveinek feladatkörébe tartozik (Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság stb.). Vannak azonban a dokumentációnak elvi, módszertani jellegű, általánosítható kérdései. Ezek megtárgyalására szűknek bizonyult az OKT szakbizottságaként működő Országos Dokumentációs Bizottság kerete, noha nyilvánvalóan fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy a dokumentációs szolgáltatások fejlesztésének módszertani kérdései a könyvtárüggyel egységben kerüljenek megoldásra.

Ezek a megfontolások tették indokolttá azt a javaslatot, hogy az Országos Dokumentációs Bizottság a tanács keretében alakuljon át tagozattá, építse ki a szükséges szakbizottságokat, az OKT pedig vegye fel az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács nevet, hogy a szervezeti és tartalmi változások a névben is kifejezésre jussanak.

A tanács a javaslatot megvitatta és elfogadta. Kimondotta, hogy a tervezet a fejlődés szükségletét elégíti ki, biztosítja

a dokumentáció jelentőségének érvényesítését és biztosítja a könyvtárügy, a bibliográfia és a dokumentáció szerves kapcsolatát.

Az ülés egyúttal elfogadta az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács szervezeti és működési szabályzatát és tárgyalta a dokumentációs tagozat küszöbön álló főbb feladatairól is.

Második napirendként a központi tároló raktár létesítéséről tárgyalta a tanács. Javasolta a Művelődésügyi Minisztériumnak, hogy időlegesen az Országos Széchényi Könyvtár várbeli raktárainak felhasználásával oldják meg a központi tároló könyvtár helyszükségletét. Egyúttal időszerűnek tartotta, hogy az Országos Széchényi Könyvtár szerezzon adatokat az érdekelt könyvtáraktól, hogy mennyi könyvet kívánnak átadni inkurrens állományukból a tároló raktárnak.

Az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács könyvtárpolitikai és könyvtárigazgatási szakbizottsága május folyamán kétnapos együttes tanácskozást tartott Debrecenben, ahol több fontos előterjesztést tárgyalta. Havasi Zoltánnak a hálózatok közötti együttműködés elvi kérdéseiről, Szentmihályi Jánosnak a szakkönyvtári funkciók meghatározásáról, Kiss Jenőnek pedig a szakszervezeti közművelődési könyvtárak működési normáiról készített tervezete a szakbizottságok vitája után kerül majd az illetékes fórumok elé.